

TERMÍN: 21.03.2022

xx37702xx
Recenzia B
Martin Darmo
martin.darmo@mindop.sk

*Prosím nezasahujte do tejto tabuľky*RECENZENT/KA (meno a priezvisko, pozícia, inštitúcia): **Martin Darmo**NÁZOV MATERIÁLU: **A highway is not a panacea: Evaluating local impact of a new highway on labor market in Slovakia**TYP VÝSTUPU*[1]: **Analýza**

(pri spoločných výstupoch uviesť aj typy individuálnych vkladov):

ANALYTICKÝ ÚTVAR, REZORT: **Úrad vlády SR - Inštitút pre stratégie a analýzy**AUTORI/KY: **Kristína Gardoňová, Martin Hulényi, Zuzana Zavorská, Jan Fidrmuc;**

SPOLUAUTORI/KY: - - ; - - ; - - ; - -

RECENZNÝ FORMÁT*[2]: **2****PRIPOMIENKY:**

P.č	Pripomienka sa vzťahuje k (strana, odsek):	Text pripomienky*[3]	Odôvodnenie pripomienky	Vysporiadanie sa s pripomienkou*[4]
1	Str. 7 a 8	Rovnice (1) a (2) majú chybu v rozložení, časť regresnej rovnice je mimo hraníc dokumentu (pdf).	Technická/formálna pripomienka	Akceptované.
2	Str. 7	Premenné „r“ a „p“ sú nedostatočne opísané, čo sťažuje ich interpretáciu. Odporúčam bližšie popísať ich význam	Ide o spresnenie parametrov rovnice z dôvodu lepšej interpretovateľnosti výsledkov.	Akceptované.

		a aké hodnoty nadobúdajú, nakoľko práve z odhadovaných koeficientov týchto premenných sú vyvedené hlavné uzávery tejto analýzy.		
3	Str. 8	Pre premennú „x“ odporúčam vysvetliť výber socioekonomických parametrov a ich významnosť pre model.	Ide o spresnenie parametrov rovnice z dôvodu lepšej interpretovateľnosti výsledkov.	Akceptované.
4	Str. 12 Závěry, posledná veta.	Nie som názoru, že analýza dokázala, že zníženie nákladov na výstavbu diaľnic, môže viesť k zníženiu nezamestnanosti. S ostatnými závermi súhlasím. Dokument neanalyzuje nákladovú časť výstavby, preto je otázne prečo autori vyslovili tento záver. Takýto cieľ si autori ani nestanovili (podľa prvej vety v časti „Data and methodology“, str. 6). Samozrejme, nákladová časť výstavby je kľúčová z pohľadu efektívnosti vynakladania verejných zdrojov a VfM, dokument ale v analytickej časti náklady nerieši. Nákladová stránka výstavby by mohla byť ďalšou témou pre analýzy vo vzťahu k ekonomickému rozvoju regiónov (cez parameter nezamestnanosti alebo iných premenných). Ak má byť cieľom porovnanie či je efektívnejšie lacnejšia výstavba diaľnic alebo iné formy	Pripomienka sa zameriava na odôvodnenie záverov analýzy, a časti venujúcej sa nákladom na budovanie diaľnic/rýchlostných ciest. Je potrebné závery dôkladnejšie vysvetliť a prepojiť s vlastným materiálom/samotnou analýzou.	Akceptované.

		znižovania nezamestnanosti (resp. rozvoj regiónov), tak dokument o tom nepojednáva.		
5		<p>Prosím o doplnenie, či analýza počíta s mobilným správaním obyvateľstva, najmä z pohľadu časovej (i geografickej) dostupnosti pred a po výstavbe diaľnice/rýchlostnej cesty. Príklad: Vybudovanie diaľnice zlepšuje geografickú dostupnosť iných sídel (pri rovnakom časte potrebnom na dochádzanie sa zvýši geografická/kilometrová dostupnosť) a uvedené môže zlepšiť, ale aj zhoršiť ekonomickú situáciu v regióne (v závislosti od iných premenných). Taktiež, mobilné správanie spôsobuje, že zamestnaná osoba z jedného regiónu (A), ale trvalo pracujúca v inom regióne (B), zlepšuje síce mieru nezamestnanosti v A, ale ekonomickú hodnotu vytvára v B. Prínosom je teda iba „lepšia“ miera nezamestnanosti v A, ale nie reálna ekonomická produkcia a „hodnota“ v regióne A.</p>	Pripomienka k doplneniu faktora, ktorý môže mať vplyv na výsledok analýzy.	Analýza nepočíta s mobilným správaním obyvateľstva, kvoli datovým obmedzeniam.
6		Zvažovali autori namiesto miery nezamestnanosti použiť inú premennú veličinu (napríklad „tvorba nových pracovných miest“)?	Pripomienka vedie k tomu, či pre vysvetlenie (ekonomického) rozvoja regiónu, resp. jeho ekonomického rozvoja boli zvažované aj iné veličiny a	Premennú tvorba nových pracovných miest sme nepoužili, kvoli datovým obmedzeniam.

			ukazovatele, ktoré by vyjadrovali ekonomickú situáciu regiónu.	We have also examined the impact of highway construction on population change. However, these results did not exhibit statistical significance. These results are available upon request.
--	--	--	--	---

CELKOVÉ HODNOTENIE (recenzent/ka vyplní túto časť po vysporiadaní sa s pripomienkami analytickou jednotkou):

Odporúčam materiál schváliť. Regionálny aspekt v príprave projektov dopravnej infraštruktúry je jednou zo základných požiadaviek samosprávy a regiónov pri prioritizácii projektov a ich realizácie. Predstavitelia samosprávy a regiónov sa odvolávajú práve na ekonomické prínosy (najmä diaľnic), ktoré môže priniesť pre región. Ako dokazuje aj táto analýza, samotná výstavba a „existencia“ diaľnice v regióne neznamená automaticky lepšiu ekonomickú situáciu, v tomto prípade vyjadrenú cez mieru nezamestnanosti.

[1] Výber medzi: 1. analýza (komplexný analytický materiál s návrhmi konkrétnych systémových opatrení); 2. komentár (rozsahovo menší analytický materiál venujúci sa konkrétnemu čiastkovému problému); 3. manuál (metodické usmernenie vyplývajúce z potreby zjednotenia procesov a postupov v konkrétnej oblasti).

[2] Formát 1 pre komentár/manuál (2 recenzenti bez povinného odborného workshopu); Formát 2 pre analýzu (3 recenzenti a povinný odborný workshop).

[3] Do tabuľky značiť pripomienky zásadného metodologického a obsahového charakteru (nie štylistické či gramatické opravy).

[4] Vyplní analytická jednotka: pripomienka bola akceptovaná / pripomienka nebola akceptovaná a zdôvodnenie / pripomienka bola čiastočne akceptovaná a zdôvodnenie.